

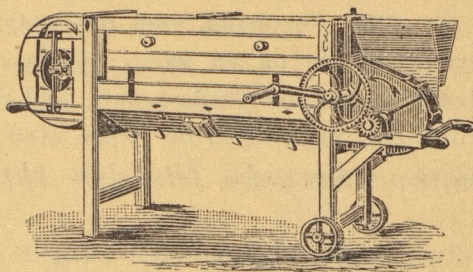
[Bruksanvisningar] - 2

Ingelson & Matthiesen

Vardagstryck Affärstryck 1800-tal 8:o

National Library
of Sweden

JACTOR

SORTERINGSMASKIN FÖR SÄD OCH FRÖ

A. W. INGELSONS PATENT

Postadress:

A. W. INGELSON

Holmen, Torshälla.

Telegramadress:

INGELSON

Torshälla.

Hufvudagent .....

Beskrifning å Jactor.

”En sortering, som ur ett tröskadt parti förmår fränskilja de på en gång största och tyngsta kornen, leder till samma resultat, som med en omständlig plockning och vägning af de bästa axen ernås.”

Allmänna Svenska Utsädes Aktiebolaget Svalöf.

Det motto, som satts härofvän anger det arbete, som Jactorn uträttar, då den rätt skötes, och som är att ur säd tagen från renströskverk eller rensad medels kastmaskin, afskilja det tyngsta och bästa för utsäde eller med andra ord skilja säden i klasser efter absolut vigt.

Att skilja blandsäd eller tranärter och vicker från säden kan Jactor ej i fullkomlig grad verkställa, hvilket ej heller sker med Triör, men då frågan är att ur säd af samma slag fränskilja det bästa eller uppdelade den i klasser efter absolut vigt, är Jactors arbete det bästa, som kan ernås och öfverträffar all sortering medels såll. Sålunda kan man ur ett parti säd uttaga: N:o 1 fullgod utsädesvara, N:o 2 fullkomligt saluren vara, N:o 3 passande för utfodring och slutligen N:o 4 bestående af ogräsfrön, agnar m. m., allt under det säden fullkomligt befrias från dam och ur de olika facken, inom maskinen, nedrinner direkt i säck. Den mångsidighet i skötsel, med ombyte af såll m. m. samt att säden måste uppsamlas med skyffel eller i lådor, bortfaller helt och hållet hos Jactor, som saknar alla såll och som ofvan nämnts lemnar säden i säckar, skötseln är därför den enklaste då sorteringen regleras med spjäll. Jactors vigt är 140 kilo hvadan den är lätt att transportera. För drift med handkraft fordras endast en man, och för drift med maskinkraft är den försedd med remhjul.

Innan Jactor utsläppts i marknaden har verkställts prof med densamma och det på säd af ej så hög renhetsgrad; de resultat, som ernåtts, finnas angifna uti nedanstående intyg och analyser af Stockholms stads Frökontrollanstalt.

INTYG.

För undersökning af *renhet* samt *inblandning af främmande frö* och *föroreningar* äfvensom af *vigt pr 1000 frö* (absolut vigt) af *rent frö* har Hr Ingeniören A. W. Ingelsson i Torshälla till Stockholms stads, af Öfverståthållare-Embettet auktoriserade, Frökontrollanstalt insändt 16 sädesprofver, hvilka, till mängd af något mera än 1 liter hvardera, voro inneslutna i påsar, som befunnos märkta på sätt här nedan i Notarii Publici protokoll angifves och förseglade med sigill innehållande bokstäfverna "C L"; och har hr Ingeniör Ingelsson öfver tagningen af de insända profverna tillställt Frökontrollanstalten ett så lydande bevis:

År 1893 den 10 Juni inställde sig undertecknad Notarius Publicus, på begäran af herr Ingeniören A. W. Ingelsson å Holmens Mekaniska Verkstad här i staden för uttagande af prof å säd såväl före som efter densammas behandling å Ingelsons patenterade sädesrensning- och sorteringsmaskin "Jactor", dervid af de sädeslag, råg, hvete, korn och hafre som underkastades rensning och sortering af hvartdera slaget uttogos fyra prof till myckenhet af något mera än en liter, deraf ett prof före och de öfriga efter rensningen och sorteringen, hvilka betecknades med "osorteradt" samt nummerna 1, 2 och 3 och omedelbart derpå inneslötos uti mindre tygpåsar som derpå tillslötos och förseglades med mitt sigill, visande initialerna "C L".

Före hvarje profs uttagande skedde omsorgsfull omrörning af säden uti de olika facken i maskinen äfvensom dessförinnan i sädessäckarne för att åstadkomma likformiga prof; och skulle bevis öfver hvad sälunda förekommit meddelas för analysändamål. Torshälla som ofvan.

Ex officio

CARL LÖFMARK.

(Stämpel Notarius Publicus i Eskilstuna)

Vid företagen undersökning af hvar och ett af dessa profver, för hvilket ändamål ur hela det väl hopblandade generalprofvet, uttogos 100 gram, som befunnos innehålla:

Sädesslag	Vigt pr 1000 frö		100 gram innehöllo					Antal ogräsfrön pr kilogram									
	gram		s	r	a	m	s	t	y	e	k	e	n	Summa	Diverse frön	Summa	
1:o Hvete																	
0sorterad ...	38,50	92,56	0,12	6,95	0,25	0,12	100	30	10	—	—	—	—	—	—	70	
N:o 1 (prima)	43,50	97,08	0,26	2,29	0,33	0,09	100	30	—	—	—	—	—	—	—	30	
” 2 (sek.)	38,50	94,0	0,05	5,20	0,65	0,10	100	20	10	—	—	—	—	—	—	30	
” 3 (tertia)	37,50	89,87	0,06	9,60	0,17	0,30	100	50	10	—	—	—	—	—	—	90	
2:o Råg																	
0sorterad ...	17,0	79,58	0,20	13,10	0,20	6,92	100	30	140	7000	1160	300	270	600	50	10300	
N:o 1 (prima)	20,75	94,36	0,92	3,10	0,20	1,42	100	80	10	720	20	10	30	30	—	1310	
” 2 (sek.)	15,50	88,94	0,27	7,09	0,40	3,30	100	—	330	4070	300	80	170	300	—	5970	
” 3 (tertia)	14,50	71,30	0,60	17,20	0,70	11,20	100	—	320	13500	1360	280	200	1600	—	18280	
3:o Korn																	
0sorterad ...	42,50	97,52	1,19	0,74	0,35	0,20	100	—	10	—	—	—	60	20	—	170	
N:o 1 (prima)	46,0	98,30	0,85	0,25	0,43	0,17	100	—	130	—	—	—	10	—	—	140	
” 2 (sek.)	43,0	98,03	1,05	0,70	0,10	0,12	100	—	70	—	—	—	50	10	—	130	
” 3 (tertia)	39,80	97,75	1,15	0,55	0,20	0,30	100	—	300	—	—	—	20	50	—	370	
4:o Hafre																	
0sorterad ...	22,50	98,75	0,30	0,10	0,65	0,20	100	10	10	20	200	10	50	20	10	330	
N:o 1 (prima)	27,50	99,18	0,50	—	0,30	0,02	100	—	—	—	10	—	30	—	—	40	
” 2 (sek.)	24,50	99,50	—	—	0,40	0,10	100	—	—	—	50	—	100	—	—	150	
” 3 (tertia)	21,0	99,48	—	0,15	0,20	0,17	100	10	10	20	80	10	—	—	50	190	

* Af rent frö osorteradt N:o 1, N:o 2, N:o 3,
befanns skaladt . . . . 4,70 % 2,92 % 4,10 % 5,25 %.

Ovfanstående analyser hafva i Frökontrollanstaltens analysbok N:is 5013—5028.

Af omstående undersökningsresultat framgår, att den af Hr Ingelson uppfunna och patenterade sädesrensning- och sorteringsmaskinen "Jactor" egt förmåga att ur de osorterade sädesslagen så afskilja lättare och till utsäde mindre användbara frön, att absoluta vigten af prima varan stegrats hos *hvete* och *hafre* med 5 gram, hos *korn* med 4,5 gram och hos *råg* med 3,5 gram. Likaså har *renhetsgraden*, isynnerhet af rågen blifvit högre (14,78 %) och procenten af ogräsfrön lägre både af prima och secunda vara. Vid jemförelse med *antalet af ogräsfrön*, pr kilogram beräknadt, i den osorterade och prima varan af rågen hvaraf den till försökssäd använda synes hafva varit, af mycket dålig beskaffenhet och synnerligen ogräsbemängd. är antalet ogräsfrön i N:o 1 nedbringadt med ej mindre än 8990 stycken pr kilogram.

Derest, såsom syftemålet egentligen är vid användningen af sorteringsmaskiner, säden förut genom harpning befrias från större delen af den undervigtiga och skadade säden samt agnar, boss och smärre ogräsfrön, synes, såsom undersökningsresultaten af hvete, korn och hafre utvisar, "Jactor" kunna lemna en utsädesvara (N:o 1) som till absolut vikt och renhetsgrad är af fullgod beskaffenhet. Stockholm den 20 Juni 1893.

För Stockholms Stads Frökontrollanstalt

ABR. FORSELL

F. Intendent vid Kongl. Landbruks-Akademiens Experimentalfält,
Lärare i Agronomi vid Kongl. Skogsinstitutet.

Jactors skötsel.

"Må vi alltså sortera och bearbeta våra utsäden så grundligt, som gerna möjligt är, de derpå nedlagda kostnaderna skola förvisso komma med god ränta igen."

Allmänna Svenska Utsädes Aktiebolaget Svalöf.

Skötseln af Jactor är mycket enkel och kan lätt inläras. Det ämne, som skall sorteras, påfylles i matartratten, sedan man först tillsett att spjället är väl stängdt, så att intet nedrinner i kashjulet förrän detta satts i gång med behörig hastighet. Då Jactor drages för hand bör hastigheten af vefven vara 40 à 45 minuthvart, men

då rem användes bör remskifvans hastighet vara 200 minuthvarf, och rörelsen i den riktning som pilen anger. Då drift sker med rem, borttages det större kugghjulet genom att lossa på skrufven. Remmen från snäckan å kasthjulsaxeln gifver rörelse åt fläkten och skall ligga i kors så att kasthjul och fläkt röra sig i motsatt led som pilarne visa. Remmen kan till en början läggas på de största afsatserna å båda skifvorna samt sedan ändras då man undersökt huru stark bläster som fordras.

Sedan Jactorn satts i gång, utdrages spjället under matartratten, så mycket man önskar, och kan man genom att något öppna på sidoluckan å Jactor efterse huru sorteringen sker, samt ställa spjällen så som man önskar. Blästern regleras genom att ställa luckorna på sidorna af fläkten eller genom att omlägga remmen till långsammare eller hastigare gång. Blästerstrålen regleras till sin riktning genom det spjäll, som sitter i fläktens öfverkant.

Genom blästerregleringen samt inställning af spjällen i sorteringslådan äfvensom mer eller mindre matning kan man sortera fullkomligt efter önskan.

Klart är, att tyngre säd fordrar starkare och lättare säd svagare bläster, likasom att inmatningens mängd och den deraf blifvande tjockare eller tunnare strålen från kasthjulet, äfven inverkar på sorteringen. Genom att hafva sakta gång på kasthjulet och hastig gång på fläkten kan man ganska bra skilja vanliga ärter och tranärter från säd, synnerligen om detta sker innan tranärterna hunnit torka, då de äro tyngre än säden. Vid sådan sortering komma de i främre afdelningen.

Kasthjulet får ej stanna förrän matarspjället är stängdt eller det i tratten befintliga slut, ty i så fall nedrinner säden i kasthjulet, fyller detta och igångsättning är omöjlig förrän kastaren tömts. Tömningen sker derigenom, att den under kastaren befintliga luckan öppnas, och man rör sakta fram och åter på kasthjulet, då den innevarande säden uttrinner i en säck, som man kan hålla under. På

samma sätt tömmes kastaren vid ombyte af säd, så att kvarvarande rester ej blandar sig med det andra sädeslaget.

Då axlarna äro af stål, ha långa lagergångar, kasthjulet ej mindre än 4 st., och allt arbete är utfördt med största omsorg, är Jactor en synnerligen stark maskin.

Priset är kr.   med   % rabatt.

